

POSUDEK VEDOUCÍHO PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Divadlo jako prostor k diskusi
Autor práce: Štěpán Gajdoš
Studijní program: Režie alternativního a loutkového divadla
Typ studijního programu: navazující magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Štěpán Gajdoš si ve své magisterské práci klade otázku, zda lze i při značných názorových diskrepancích všech zúčastněných „vést kvalitní, respektující a otevřenou diskusi“. Zkoumá podmínky, které takovou diskusi vůbec umožňují, a ptá se, „zda by v tomto záměru mohla být nápomocná síla divadelního média“ (s. 2). Svůj výzkumný cíl vymezuje srozumitelně a realisticky a úspěšně dochází k jeho naplnění.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Téma hledání možností dialogu napříč sociálními skupinami je v současné všeobecně vyhocené realitě vysoce aktuální a metoda komparace a autoetnografické imerze do zkoumaného teritoria je zcela relevantní.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce je původní a po odborné stránce velmi přínosná, představuje první komplexnější vhled do zkoumané problematiky a vybízí k dalšímu rozvíjení na poli teoretickém i praktickém.

Logická stavba a členění práce:

Práce je logicky členěna do pěti hlavních kapitol a řady podkapitol, které přehledně odrážejí postupnou fokusaci výzkumu.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Práce splňuje předepsané požadavky na formální úpravu, rozsah práce činí cca 60 ns bez poznámek pod čarou. Součástí těla práce je i rozhovor s hercem Petrem Vančurou čítající cca 6 ns – i při jeho odečtení je ovšem rozsah stále vysoko nad povinným limitem.

Práce s informačními zdroji:

Diplomant proplétá českou i zahraniční odbornou literaturu ze sféry divadelní teorie i praxe (např. Ivo Osolobě, Barbora Liška, Augusto Boal) s přesahovými zdroji od autorů z oblasti sociologie (Jaro Křivohlavý), filosofie (Alice Koubová, Štěpán Špinka) i teoretické fyziky (David Bohm). Prokazuje schopnost provádět rešerše a selektovat relevantní materiál.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Po jazykové, stylistické i terminologické stránce odpovídá práce předepsaným nárokům.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

Kontrola Theses je v pořádku. Všechny pasáže vykazující podobnosti s nalezenými elektronickými dokumenty (6,4 %) vyznačuje diplomant ve své práci poctivě coby citace.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Diplomová práce Štěpána Gajdoše nazvaná „Divadlo jako prostor k diskusi“ směřuje nejen ke zkoumání „diskuse skrze divadlo“, ale i ke zkoumání „diskuse coby divadla“, k analýze diskuse jako specifického performativního fenoménu. Autor zvolil téma, které je značně komplexní: souvisejících počinů na pomezí diskusního setkání a performativní události je celá řada (např. *Call Cutta* od Rimini Protokoll a mnohé další). Diplomant široký kontextový terén důsledně ohledává a vybírá z něj prvky, v nichž pro svůj záměr vnímá největší intenzitu. Soustředí se na zkoumání významových nuancí pojmů *dialog*, *debata* a *diskuse*, pokouší se pojmenovat pravidla, která vymezují diskusně-herní pole, hledá způsoby, jak v současné chvíli vést funkční dialog, jak jej vést v rámci události vykazující divadelní parametry a jak přitom zároveň divadelních prostředků využít k odbourávání bariér, které otevřenou respektující komunikaci v každodenní realitě komplikují nebo přímo znemožňují. Oproti konceptu *diskuse jako souboje* navrhuje diplomant promýšlet *diskusi jako spolupráci* (s. 7). Divadelní záramování přitom nemusí nutně přinášet výhradně jen benefity, diplomant dokonce v tomto směru přichází s provokativní tezí: „Znamená to tedy, že aby se divadlo mohlo stát prostorem k diskusi, je třeba rozsvítit v sále, vyhnat herce z jeviště a nechat diváky diskutovat?“ (s. 14) Záhy je ovšem smířlivější, prozkoumává různé hierarchické modely debaty, vymezuje konkrétní pravidla, sleduje funkci moderátora či průvodce a všímá si různých podob distribuce zodpovědnosti. Přibližuje čtenáři pozoruhodné, u nás nepříliš známé zahraniční souvislosti, např. newyorskou divadelní formaci Split Britches, berlínskou tvůrčí jednotku Mobile Academy nebo nizozemskou platformu Building Conversation (s níž se diváci mohli seznámit na nedávných ročnících festivalu Pražské křižovatky). Ohledávané téma se propisuje i do formy: součástí práce je přepis diplomantova rozhovoru, který pro účel výzkumu vedl s Petrem Vančurou, autorem performance *Herec toužící po dialogu* (2022). Veškerý kontextový materiál pak diplomant naplétá na svůj absolventský projekt *Debata pro loutky o sedmi jednáních*, který je od roku 2019 úspěšně uváděn v Divadle DISK. Štěpán pracoval samostatně, vydával se neohroženě do neznámých teritorií, kriticky i poťouchle zpochybňoval zdánlivě nezviklatelné teze (např. *divadlo je ze své podstaty vždy dialog*). Nezaštiťoval se floskulami, ale skutečně a důsledně hledal možné současné významy pojmu „funkční dialog“. Zkoumaným teritoriím kráčí v některých momentech možná klikatě, ale svými komentáři všechny odbočky, pochybnosti i zakolísání osvětluje, proces výzkumu tím přibližuje a v podstatě i sugestivně dramaticky „rozehrává“. S využitím otázek i jiných rétorických fint pak v neposlední řadě vybízí k dialogu i budoucího čtenáře své práce, který se stává součástí pomyslné *Debaty o pěti kapitolách, dvou přílohách a mnoha provokacích*.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

„Po zkušenosti z uplynulých debat mi přijde zajímavé zjištění,“ uvádí diplomant, „jak jednoduše se člověk může ztotožnit s názorem druhého, pokud neví, kdo tímto druhým ve skutečnosti je, pokud nezná autorovu identitu“ (s. 46). Stalo se někdy během *Debat pro loutky*, že byl host po odmaskování všech diskutujících zhrozen, s kým že to vlastně před chvílí souhlasil?

Doporučení práce k obhajobě:	Práci k obhajobě doporučuji.
Navrhovaná klasifikace:	A
Datum vypracování posudku:	18. 6. 2023

Mgr. Karolina Plicková, Ph.D.
jméno vedoucího práce

.....
18.6. 2023   podpis